

Raadsvoorstel

Vergadering van Oordeelsvormende vergadering

Datum vergadering	13 oktober 2021
Voorstel van	Kunst
Team	Openbare Ruimte
Portefeuillehouder	Heddes
Onderwerp	Oprichting BV Mobipunten
Openbaar	Ja

Publiekssamenvatting

In de Kop van Noord-Holland is een groeiend netwerk van Mobipunten opgezet om duurzame bereikbaarheid en leefbaarheid in de grote en kleine kernen te behouden of te verbeteren.

Het programma *De Kop Werkt!*, waar het project Mobipunten nu onder valt, heeft geen juridische status en is bovendien eindig. Daardoor kan het geen langlopende verplichtingen aangaan.

Voor het slagen van dit project is een lange adem nodig. Een fiscaal bureau en een advocatenbureau hebben daarom een advies uitgebracht welke entiteit het beste van toepassing is voor het voortzetten van de Mobipunten. Uit het advies blijkt dat een B.V. hiervoor de beste entiteit is.

Het gaat om een pilot van drie jaar. De kosten voor de pilotfase van drie jaar zijn gedekt uit *De Kop Werkt!*. Over de voorgenomen oprichting en deelneming in de BV wordt de raad in de gelegenheid gesteld eventuele wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Tevens wordt de raad gevraagd om op grond van de Wet Markt en Overheid een algemeen belang besluit te nemen voor Mobipunten B.V.

Voorgesteld besluit

1. *Geen bedenkingen te uiten, als bedoeld in artikel 160 lid 2 Gemeentewet, tegen het voorgenomen besluit van het college tot oprichting van en deelneming in Mobipunten B.V.*

2. *Van de volgende economische activiteiten van Mobipunten B.V. alsmede onderstaande beschikbaarstelling van financiële middelen aan Mobipunten B.V. te bepalen dat die plaatsvinden in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet:*

a. *het beschikbaar stellen van middelen en/of voordelen aan Mobipunten B.V. door de gemeente Schagen dan wel het samenwerkingsverband De Kop Werkt! en*

b. *de economische activiteiten van Mobipunten B.V. waaronder de exploitatie van Mobipunten B.V. en het aanbieden van deelvervoer (deelauto's en -fietsen) en voor zover van toepassing het aanbieden van andere faciliteiten*

Inleiding

In de Kop van Noord-Holland is een groeiend netwerk van Mobipunten opgezet om duurzame bereikbaarheid en leefbaarheid in de grote en kleine kernen te behouden of te verbeteren.

Inwoners van de Kop van Noord-Holland hebben met deze punten toegang tot verschillende vormen van mobiliteit. De tweede of derde auto kan uit het straatbeeld verdwijnen, waardoor ruimte op straat ontstaat voor inwoners en groenvoorzieningen. Het vervoer wordt duurzamer, de afhankelijkheid van het sober wordende OV wordt minder en

mobiliteit wordt goedkoper voor huishoudens. Op een Mobipunt zijn deelauto's, deelfietsen, fietsparkeren en/of collectief vervoer aanwezig. Andere vervoer gerelateerde functies zoals laadpunten, taxi- en carpoolplaatsen en P+Bike kunnen hier aan toe worden gevoegd, evenals het aanbieden van lockers.

Het programma *De Kop Werkt!*, waar het project Mobipunten nu onder valt, heeft geen juridische status en is bovendien eindig. Daardoor kan het geen langlopende verplichtingen aangaan. Voor het slagen van dit project is een lange adem nodig. Daarom is er onderzoek verricht welke entiteit uitvoering kan geven aan het door ontwikkelen en het beheer en onderhoud van de Mobipunten. Een fiscaal bureau en een advocatenbureau hebben een advies uitgebracht welke entiteit het beste van toepassing is voor de Mobipunten. Uit het advies blijkt dat een BV de beste rechtsvorm is. De BV wordt voor elk 1/3 eigendom van de gemeenten Den Helder, Schagen en Hollands Kroon.

Het oprichten van en deelneming in een BV is een bevoegdheid van het college. Alvorens het college hiertoe mag overgaan heeft de raad gelegenheid tot het uiten van wensen en bedenkingen. Omdat de voorgenomen BV economische activiteiten zal verrichten, is tevens een besluit tot algemeen belangvaststelling in het kader van de Wet Markt en Overheid nodig.

Beoogd effect

Het doel van het oprichten van de BV is om continuïteit te realiseren in het aanbieden van een fijnmazig geïntegreerd concept voor deelmobiliteit in de Noordkop.

Het doel van het algemeen belang besluit is dat in overeenstemming met de Wet Markt en Overheid wordt vastgesteld dat de te verrichten economische activiteiten van de BV plaatsvinden in het algemeen belang (bevordering deelmobiliteit in grote en kleine kernen in de Noordkop).

Kader

Wettelijke kaders

- *Artikel 160 lid 2 Gemeentewet:*

Dit wetsartikel maakt het mogelijk dat de gemeenteraad zijn wensen en bedenkingen aan het college kenbaar kan maken voor oprichting van en deelneming in een B.V.

- *Artikel 25h lid 5 en 6 Mededingingswet (Wet Markt en Overheid)*

Decentrale overheden en de daaraan verbonden overheidsbedrijven die economische activiteiten verrichten moeten zich houden aan de gedragsregels Markt en Overheid, die zijn opgenomen in de Mededingingswet. De gedragsregels uit de Wet Markt en Overheid zijn niet van toepassing op economische activiteiten die worden uitgevoerd in het algemeen belang (artikel 25h lid 5 Mededingingswet). De vaststelling of economische activiteiten of een bevoordeling van een overheidsbedrijf plaatsvindt in het algemeen belang geschiedt voor gemeenten door de gemeenteraad (artikel 25h lid 6 Mededingingswet).

Beleidskaders

- *Regionaal stimuleringsprogramma De Kop Werkt!*

Bereikbaarheid is een van de zes aandachtsgebieden van het programma *De Kop Werkt!*. Het project Mobipunten is een onderdeel van het samenhangend pakket aan maatregelen om de bereikbaarheid van en in de regio blijvend te verbeteren.

- *Regionaal Mobiliteits Programma*

In het RMP geven de provincies Noord-Holland en Flevoland, de gemeenten en de Vervoerregio Amsterdam invulling aan de mobiliteitsvraagstukken uit het Klimaatakkoord. Het stimuleren van deelmobiliteit en de werkgeversaankpak die Mobipunten BV uitvoert, dragen beiden bij aan een reductie van de CO2 uitstoot van het verkeer.

- *Duurzaamheidsprogramma gemeente Schagen*

Het vastgesteld duurzaamheidsprogramma kent onder de pijler duurzame mobiliteit een aantal aandachtspunten. Eén van deze aandachtspunten is het stimuleren van deelvervoer. Met de Mobipunten wordt hier regionaal invulling aan gegeven.

Argumentatie

Algemeen belang besluit op grond van de Wet Markt en Overheid

Mobipunten B.V. wordt een verbonden partij van de gemeente, waarbij de gemeente 33,3% aandeelhouder is. De gemeenten Hollands Kroon en Den Helder hebben ieder ook 1/3 van de aandelen in hun bezit. Hierdoor wordt Mobipunten BV gezien als overheidsbedrijf. Als de gemeente middelen en/of voordelen verstrekt aan Mobipunten BV kan dat worden gezien als bevoordeling van een overheidsbedrijf. Deze bevoordeling is alleen toegestaan als wordt vastgesteld dat het overheidsbedrijf en de economische activiteiten die dit bedrijf verricht, plaatsvindt in het algemeen belang.

De volgende 2 argumenten zijn aan te dragen om een algemeen belang besluit te nemen voor Mobipunten B.V.

1. Mobipunten B.V. onderhoudt en beheert deelmobiliteit locaties in kleine en grote kernen in de Noordkop waar verschillende vormen van deelvervoer worden aangeboden.

Het mobiliteitsaanbod vormt de kern van een Mobipunt en kan onder andere bestaan uit regulier openbaar vervoer, deelauto's, deelfietsen, fietsenstallingen, parkeerplaatsen en een laadpaal. Hierdoor kunnen op een Mobipunt diverse vormen van deelmobiliteit worden aangeboden. Een Mobipunt kan daarnaast functioneren als laagdrempelig ontmoetingspunt. Diensten die ook aangeboden kunnen worden zijn onder andere lockers waar pakketjes bezorgd kunnen worden.

2. Het onderhoud en de exploitatie van een netwerk voor deelmobiliteit is in de Noordkop niet rendabel

Deelmobiliteit via de Mobipunten past binnen de algemene trend dat we meer verschuiven richting een deeleconomie. We hechten minder waarde aan bezit, maar juist meer aan het gebruik. Auto- en fietsdelen speelt daarnaast een sleutelrol in de transitie naar nieuwe mobiliteit en nieuwe mobiliteitsconcepten als Mobility-as-a-Service (MaaS).

De Mobipunten worden ontwikkeld op basis van een beleidsmatige visie op mobiliteit, waarmee we werken aan de leefbaarheid binnen de grote en kleine kernen in de regio. Het verschil tussen traditionele deelmobiliteitsconcepten en de Mobipunten is dat de Mobipunten ook in de kleine kernen in de regio worden opgezet, waarmee de bereikbaarheid van de gehele regio wordt verbeterd. Traditionele deelconcepten zullen hier naar verwachting niet snel hun diensten aanbieden in verband met de financieel minder gunstige businesscase. Dat maakt het noodzakelijk dat de overheid via deze B.V. hier de eerste stap in zet.

Oprichten van een BV

Er is voor de BV constructie gekozen omdat het meerdere voordelen met zich meebrengt t.o.v. de andere entiteitsvormen zoals een stichting of een NV. De belangrijkste voordelen zijn

- 1) Het gemak bij verkoop aan derden (of Pro bedrijven);
- 2) Snelheid in de uitvoering;
- 3) Het gemak om uit te breiden buiten de 3 gemeenten.

Pilot en overdracht

Het programma *De Kop Werkt!* heeft geen juridische status en is eindig. Het voorstel is om de Mobipunten BV op te richten om dit mobiliteitsconcept door te ontwikkelen.

Het gaat om een pilot van drie jaar. Daarna, of zoveel eerder als wenselijk, kan de BV overgedragen worden aan een particuliere organisatie. Wij zetten in op overdracht, omdat het langdurig exploiteren van een BV ten behoeve van deelmobiliteit geen kerntaak is van een gemeente. Het moment van overdracht zal mede afhangen van een sluitende business case op dat moment.

Het Mobipunten concept is relatief nieuw. Zowel burgers als bedrijven hebben tijd nodig om dit concept te integreren in hun manier van werken en denken. Het bezit van een auto is voor de jongere generatie minder belangrijk dan voor hun ouders. In de grote steden is al een kanteling naar deelmobiliteit merkbaar, mede door het gebrek aan parkeerruimte, duurzamere mobiliteitsvisies en een veranderende mentaliteit. Omdat deze kanteling gewenningstijd vraagt is gekozen voor een pilot van drie jaar. Dan zou de BV autonoom zonder subsidies moeten kunnen draaien en kan deze worden overgedragen aan een particuliere organisatie.

Mocht blijken dat de Mobipunten B.V. na 3 jaar nog niet rendabel is of nog niet wordt overgenomen door een commerciële partij, dan is in de aandeelhoudersovereenkomst een vertrekregeling opgenomen. Deze regeling maakt het mogelijk dat als één of meer aandeelhouders na afloop van de drie jaar kenbaar maakt tot ontbinding van de B.V. over te willen gaan, de andere aandeelhouders meewerken aan het ontbindingsbesluit of de aandelen van de vertrekkende aandeelhouder(s) naar rato overnemen tegen de nominale waarde.

Bestuurlijke vernieuwing

Het project Mobipunten is onderdeel van *De Kop Werkt!* en wordt uitgevoerd samen met de gemeenten Den Helder en Hollands Kroon. In september wordt de oprichting van een BV voor de Mobipunten besproken door de drie gemeenteraden. De aandeelhouders van deze BV worden de gemeenten Den Helder, Schagen en Hollands Kroon. Mobipunten BV wordt daarmee één van de verbonden partijen van de gemeenten. Jaarlijks worden de gemeenteraden via de Regionale Raadscommissie Noordkop en de reguliere jaarstukken geïnformeerd over de voortgang van Mobipunten B.V. in de drie gemeenten.

Duurzaamheid

Minder parkeerplaatsen

Inwoners van de Kop hebben met de punten toegang tot deelmobiliteit. Meerdere personen maken hierbij gebruik van hetzelfde voertuig. De tweede of derde auto kan uit het straatbeeld verdwijnen, waardoor ruimte op straat ontstaat waar een andere belangrijke invulling aan kan worden gegeven. Hierbij moet worden vermeld dat het inzetten van deelauto's niet kan worden gezien als alomvattende oplossing voor het verlagen van parkeerdruk.

Werkgeversaanpak

Mobipunten BV gaat samen met de grote werkgevers in de regio verkennen hoe werknemers op een duurzamere manier kunnen reizen, zowel zakelijk als voor het woon-werkverkeer. Het primaire doel is CO2 reductie.

Deelfietsen

Naast auto's worden er op de verschillende Mobipunten ook deelfietsen aangeboden. Hiermee wordt een duurzaam alternatief voor de auto aangeboden.

Financiële consequenties

Elke gemeente is verantwoordelijk voor een derde van de kosten. De kosten per gemeente bedragen € 70.000,- voor het eerste jaar. Deze jaarlijkse kosten worden via de begroting van het programma *De Kop Werkt!* gedekt gedurende de pilotfase van drie jaar. Daarna, of zoveel eerder als wenselijk, kan de BV overgedragen worden aan een particuliere organisatie omdat het exploiteren van een BV geen kerntaak is van een gemeente. De BV wordt opgenomen in de jaarrekening van de drie gemeenten als verbonden partij zolang de pilot loopt, maar in ieder geval voor de duur van drie jaar.

Communicatie

In maart 2021 is reeds een raadsinformatiebrief verstuurd.

Zodra de BV is opgericht zal een nieuw persbericht volgen, welke door alle drie gemeenten gelijktijdig wordt gedeeld.

Jaarlijks worden de drie gemeenteraden via de Regionale Raadscommissie Noordkop geïnformeerd over de voortgang van de B.V. met betrekking tot het aanbieden van deelmobiliteit aan inwoners, werknemers en bedrijven en daarmee het bereikbaar maken en houden van grote en kleine kernen in de Noordkop.

Bekendmaking van het algemeen belang besluit vindt plaats in het elektronisch Gemeentebblad.

Realisatie van het besluit

In opdracht van *De Kop Werkt!* zijn enkele documenten opgesteld die de dagelijkse bedrijfsvoering van de BV vastleggen, waaronder een oprichtingsakte waarmee de afspraken omtrent de BV worden vastgelegd.

Nadat de drie gemeenteraden in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen over de oprichting van en deelneming in de BV kenbaar te maken, is het aan de individuele colleges om – met inachtneming van door hun raad geuite wensen en bedenkingen – te besluiten of tot oprichting van de BV kan worden overgegaan. In het geval van een positief besluit kan de BV op z'n vroegst per 1 oktober 2021 worden opgericht.

Bijlagen

1. Bijlage 1. Concept oprichtingsakte Mobipunten BV.pdf
2. Bijlage 2. RIB Mobipunten maart 2021 .pdf

Concept Raadsbesluit

Vergadering van ...

Oprichting BV Mobipunten

Aldus besloten in de vergadering van...

De Gemeenteraad van de gemeente Schagen,